

Változások egy párbeszéd nélküli világban

Közép- és kelet-európai produkciók az Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztiválon

• A Kolozsvári Állami Magyar Színház által szervezett 6. Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál csütörtökön nyitja meg kapuit a közönség előtt. A háború témájára összpontosító kilencnapos fesztivál programjában idén 13 ország 16 előadása szerepel.

JAKAB MÓNIKA

Az Interferenciák idei kiadása az első világháború lezárulása óta lezajlott változásokról szeretné gondolkodásra indítani a közönséget, a fesztivál programjában szereplő előadások lényeges kérdéseket vetnek fel az egyén és a közösség felelősségét illetően: mit tehetünk a változás érdekében egy olyan világban, melyből kivett a párbeszéd? – fejtette ki Tompa Gábor, a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója, a fesztivál válogatója és igazgatója a csütörtökön kezdődő színházi szemle tegnapi beharangozó sajtótájékoztatóján. A 6. Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál, amelynek programjában idén 13 ország 16 előadása szerepel, kilenc napig tart. A szemlét

Tompa szerint a fesztiválprogramban szereplő produkciók az egyén és a közösség felelősségét illető kérdéseket feszegetnek

FOTÓ: BIRÓ ISTVÁN

Balázs Benő, Urbán András, ifj. Vidnyánszky Attila, Ilan Ronen, Adrian Sitaru, Klim Kozinsky vagy Stathis Livathinos. A meghívott alkotók nagy többsége első alkalommal mutatkozik be a fesztiválon.

A fesztivál programját idén is kísérőprogramok színesítik: naponta szerveznek szakmai beszélgetéseket a meghívott alkotókkal, ezek mellett könyvbemutatók, kiállítás megnyitók, koncertek is helyet kapnak a programban. Szintén az Interferenciák keretében első alkalommal kerül sor a kolozsvári színház szervezésében az Európai Színházi Unió (UTE) közgyűlésére, melyen az UTE tag-színházainak vezetői vesznek majd részt. A fesztivál társszervezője a Corvineum Alapítvány, főtámogatója a kulturális minisztérium, Kolozsvár Polgármesteri Hivatala és a városi tanács. A rendezvény többek közt az Európai Színházi Unió, a Román Kulturális Intézet, az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala, a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósul meg. A fesztivál programjában szereplő nyolc nagytermi előadásra Interferences Grand 2018 néven 280 lej értékben kedvezményes jegycsomag vásárolható a www.biletmaster.ro weboldalon, vagy személyesen a színház jegypénztárában. A teljes program elérhető a fesztivál honlapján (interferences-huntheater.ro).

ismertető tegnapi rendezvény az előző évekhez hasonlóan a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Színház és Televízió Karának diákjainak Györgyakab Enikő vezetésével összeállított etűdjével kezdődött, melynek kiindulópontja a fesztivál

mottója volt: a háború – közölte a teátrum. Tompa Gábor elmondta, a szemlére beválogatott előadások túlnyomó része közép- és kelet-európai országokból érkezik, hiszen ezt a térséget érintette leginkább az első világháború.

A közönség a kortárs világszínház olyan kiemelkedő alkotóinak előadásait láthatja az idei fesztiválon, mint Toni Servillo, Luk Perceval, Milo Rau, Eimuntas Nekrošius, Anna Badora, Tompa Gábor, Cezary Tomaszewski, Horváth Csaba, Fehér

• RÖVIDEN

Díjazták a Székelyföldi Legendáriumot

Különdíjban részesült hétvégén a Lakiteleki Filmszemlén a Székelyföldi Legendárium által készített Szőr Manó krónikái – A kerlési csata című kisfilm, amelyet Barabás Árpád és Fazakas Szabolcs rendezett. A mintegy hatperces rajzfilm még tavaly készült el a Szent László emlékévként alkalmából – tudtuk meg Fazakas Szabolcstól. Az animációs filmben a Szőr Manó nevű karakter meséli el a Beszterce és Szászrégen között zajlott csata legendáját: mindezt könnyed és vicces módon, hogy a gyerekek számára is érthető legyen. A későbbiekben új rajzfilmeket készítenek majd, amelyekben Szőr Manó a magyar történelem egy-egy fontos momentumát eleveníti fel.

Táncról a házig (10.)

Negyven éve, 1978-ban zajlott az első erdélyi táncszínházmozgalom. A táncszínházmozgalomnak már a legelejétől részese volt kolozsvári egyetemistaként, később hazaköltözve, gyergyószentmiklósi értelmiségiként Török Zoltán, aki az évforduló kapcsán emlékszik vissza a több évtizeddel ezelőtti történésekre, és ebből a szemszögből tekint a mai néptánc-, népzene- és népművelőkre. Meghívók jöttek Kolozsvárról, ahol az erdélyi táncszínházmozgalom elkezdődött, a huszadik, huszonötödik, harmincadik évfordulók alkalmával. Közben az egész erdélyi táncszínházmozgalom ünneplése is megtörtént, először Csíkszeredában, 2007-ben, mikor a veteránnak számító csapat nagy része betöltötte az ötvenedik esztendőjét. Az évek során hozzám hasonlóan sokan kimaradtak a heti rendszeres gyakorlásból, foglalkozás, család okán. Annyi biztos, hogy bármilyen alkalommal, ha táncolni kellett bizony látszott az egykori alapozás a mozdulatokon. Azok pedig, akik maradtak a néptánc, népzene közelében, oktató-

ként, intézményvezetőként, ők lettek annak a mesterei, miközben újabb generációk immár szakirányú egyetemi, főiskolai végzettséggel léptek be a körbe. Az állandó fiatalítás, mely valahol a gyerektáncszínházakban kezdődik, lett az éltető ereje a mozdalomnak, és biztosítéka, hogy van, aki átvegye a stafétát. A népi hagyományok a tánc, zene és ének szintjén látszólag megrekedtek ott, ahol még sikerült azokat felgyűjteni, nem létezik az az egykori faluközösség, mely képes lenne újabb gyöngyszemeket kitermelni. A gyűjtések alapján újratanult mozdulatok, hangok egyéni módon történő újraélése a látványosság jegyében sokszor túlkapásokra ad lehetőséget, megint feltűnnek a balettes, magas lábemelések, operettes hangok. Mondom ezt mint hozzászóló és nem szakember. Ugyanúgy az a vélemény is elterjedt, miszerint a népművészet nem való a versengésre. Valamikor egy jó táncos legény több figyelemre számíthatott a szépnem részéről, valahol ezen a szinten kellene maradjon továbbra is a

versengés – ismétlem mint véleményt. Egy kényes kérdést a befejezés előtt még mindenképpen meg kell említenem. A huszonötödik éves kolozsvári találkozó egykori fényképeket nézve – milyen fiatalok vagyunk azok! – Kallós Zoltán elmorzsolta hangosan: a székelyek nem akartak táncszínházba járni. Megkérdeztem: „És én Zoli bácsi? Nem vagyok székely, ahogyan még sokan mások?” Erre valahogy így válaszolt: „Az más”. Ennek a kérdésnek egyik gyökere még a kezdeteknél rejlik, amikor létezett az úgynevezett székely táncszínház kolozsvári táncszínház indulásakor és az az akkori koreográfus színpadit táncokat művelte. Bartók és Kodály Székelyföldön és, nem kevés büszkeségünkre, éppen Gyergyóban kezdte meg a gyűjtést. Lajtha László gyűjtött Mezőségen először, pontosabban Széken, Kodály Zoltán tanácsára, aki a széki hímezések láttán biztos volt abban, hogy ott kell létezzen értékes, élő tánc, zene, ének. Ez 1940-ben történt. Tehát eleinte a székely felgyűjtött anyag volt a több, majd ez lassanként

megfordult. De sajnos, a képfelvévő szerkezetek, a kamerák még nem léteztek, amikor Bartók leszállt a gyergyószentmiklósi vasútállomáson, márpedig táncot gyűjteni anélkül bajos. Figyelembe kell venni, hogy Székelyföld jelentős része hamarabb iparosodott – 1909-ben vasúti összeköttetés létesült Brassó és Marosvásárhely között –, az új stílus, a városiasodás elmosta a régebbi értékeket. Ezért van az például, hogy a székely táncok jó része ún. „belső lábás” a páros táncokban, de ez így van a helyén. És ezért van az is, hogy a belső-erdélyi táncok, dallamok még mindig idegenül hangzanak sokak számára Székelyföldön. De ezt az idő megoldja, ebben biztos vagyok. Végzőként: túl vagyunk a negyvenedik táncszínházévfordulón, sokunk már nagyszülői korban érthette ezt meg. De otthon vagyunk, mert táncban, dalban, zenében hazamentünk és megyünk mindig.

Török Zoltán

Vége